

Folketingets Socialudvalg

Sagsnr. 2014 - 9552

Dato: 5. november 2014

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 8. oktober 2014 følger hermed ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forholds endelige svar på spørgsmål nr. 3 (SOU alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF).

Spørgsmål nr. 3:

"Vil ministeren redegøre for, om ministeren mener, at udviklingshæmmede skal bo på institutioner med farlige kriminelle, når de ikke selv er hverken kriminelle eller farlige, og agter ministeren at tage initiativ til at ændre lovgivningen, så udviklingshæmmede ikke kan risikere at dele bofællesskab med beboere, som betragtes som ekstremt farlige?"

Svar:

Jeg kan godt forstå, at personer med udviklingshæmning, der ikke selv er kriminelle, kan opleve en utryghed, hvis de skal dele bofællesskab med personer, der har begået kriminalitet.

Lovgivningen giver muligheder for, at kommunerne kan tilrettelægge deres indsats sådan, at udviklingshæmmede beboere beskyttes mod kriminalitet eller vold. Det kan enten ske ved, at de forskellige målgrupper ikke bor på samme boform, eller at der i indsatsen på boformer, hvor begge målgrupper bor, tages højde for de udfordringer, det giver.

Det følger af straffeloven, at personer, der på gerningstidspunktet var mentalt retardere i højere grad, ikke straffes. Personer, der på gerningstidspunktet var mentalt retarderede i lettere grad, straffes ligeledes ikke, medmindre særlige omstændigheder taler for at pålægge straf. Tilsvarende gælder personer, der befandt sig i en tilstand, som må ligestilles med mentalt retardering.

Det er anklagemyndighedens opgave at nedlægge påstand om den foranstaltning, som skal træde i stedet for straf, og som der efter anklagemyndighedens opfattelse er bedst egnet til at forebygge lovovertrædelser, og det er efterfølgende kommunernes opgave at udmønte den afgørelse, der træffes på baggrund heraf.

Når personer med udviklingshæmning anbringes i boformer på det sociale område, er det således fordi, domstolene har vurderet, at de er uegnede til straf.

Rigsadvokaten har i meddelelse nr. 5/2007 fastsat retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle. Det fremgår af punkt 7.2 i meddelelsen, at der ved vurderingen af, hvilken foranstaltning, der bør nedlægges påstand om, indgår en afvejning af sikkerheds- og behandlingsmæssige hensyn, mens også proportionalitetsbetragtninger under hensyntagen til kriminalitetens art og grovhed.

Der kan ifølge meddelelsen bl.a. nedlægges påstand om:

- Dom til anbringelse i sikret afdeling for personer med vidtgående psykiske handicap. Påstanden anvendes over for personer, der er udtalt farlige og derfor frembyder nærliggende risiko for personfarlige handlinger (domtype 1).
- Dom til anbringelse i boform personer med vidtgående psykiske handicap, således at domfældte efter bestemmelse fra kommunen kan overføres til sikret afdeling. Påstanden anvendes typisk over for personer, der har begået personfarlig kriminalitet i form af f.eks. brandstiftelser, røveri, voldtægt eller vold, og hvor det skønnes, at personen har behov for konstant overvågning, og at der er risiko for ny personfarlig kriminalitet, så personen i givet fald hurtigt skal kunne overføres til sikret afdeling (domstype 2).
- Dom til anbringelse i en boform for personer med vidtgående psykiske handicap. Påstanden anvendes typisk over for mentalt retarderede, der har begået personfarlig kriminalitet i form af f.eks. brandstiftelse, røveri, voldtægt eller vold, og hvor det skønnes, at personen har behov for konstant overvågning (domstype 3).

Personer med domstype 1 skal anbringes på sikret afdeling på Kofoedsminde på Lolland, hvor der kun er anbragt personer i henhold til en strafferetlig afgørelse. Personer med domstype 2 anbringes som udgangspunkt på boformer, der ikke er særligt bygningsmæssigt sikrede, men skal hurtigt kunne overføres til den sikrede afdeling på Kofoedsminde, hvis der er behov for det.

For personer med domstype 3 og de personer med domstype 2, som ikke er overført til den sikrede afdeling på Kofoedsminde, skal kommunerne anbringe de pågældende i en boform. I reglerne er der ikke noget til hinder for, at kommunerne vælger at anbringe disse personer på boformer, hvor der bor personer, der hverken er kriminelle eller farlige. Det skal understreges, at kommunerne i indsatsen i forhold til de pågældende skal tage højde for de særlige udfordringer, der kan opstå. Det kan gøres via dels de bygningsmæssige indretninger dels den indsats, der ydes over for beboerne.

Jeg mener, at det er u hensigtsmæssigt at gennemføre regler, der afskærer kommunerne fra at anbringe personer, der har begået kriminalitet, i boformer, hvor der bor personer, der ikke har begået kriminelle. Kommunerne skal have mulighed for fleksibilitet i opgaveløsningen, hvor den formelle bygningsmæssige ramme ikke er afgørende. Det afgørende bør således være, at kommunerne i tilrettelæggelsen af indsatsen tager højde for de særlige udfordringer, der kan opstå, hvis de to målgrupper bor på samme boform. Kommunen skal selvfølgelig sikre, at beboerne ikke er utrygge eller udsættes for personfarlig adfærd. I den

forbindelse henleder jeg opmærksomheden på, at kommunen kan beslutte, at en person med en type 2 dom skal overføres til den sikrede afdeling på Kofoedsminde.

Med en lovændring i 2013 blev der pr. 1. juli 2013 indført særskilt regulering af indgrebsmuligheder over for personer, der er anbragt i en boform efter service-lovens § 108 i henhold til en strafferetlig afgørelse. I forbindelse med denne lovændring blev der tilført øgede midler til VISO's rådgivning, herunder i forhold til rådgivning om metoder til risikovurdering. Der skal igangsættes en evaluering af virkningerne af lovændringerne i 2015.

Manu Sareen

/ Hanne Stig Andersen